

Kommunulæknaskipanin

Mildrid á Lógv

Valevni Tjóðveldis í Klaksvíkar kommunu

Í kjakinum um sjúkrahúsverkið er kommunulæknaskipanin í norðurøkinum dottin niður ímillum. Hóast, at henda skipanin í dag liggur á andaleypi, so verður hetta neyvnan borið uppá mál av okkara ábyrgdarhavandi politikarum her norðuri. Eg veit ikki, hvat orsøkin er. Møguliga er hetta eitt so trupult mál at loysa, at teir ikki vita síni livandi ráð, ella kanska so er tað ikki nóg stór prestisja í kommunulæknum.

Men fyri tann einkulta borgaran, so er tað eingin ivi um, at tað er kommunulæknin sum hevur størstan týðning í gerendisdegnum hjá teimum. Stórir tórvur er á kommunulækna í nærumhvørvinum. Hvør einasti borgari hevur havt samband við kommunulækna, onkur meira og onkur minni. Ein stórir partur av fólkunum hevur javnan brúk fyri kommunulækna til sjúkur, heilivág, heilsukanningar, heilsuváttanir, sjúkraskrivningar, vaccinationir o.s.fr.

Vit hava í dag bert ein fastan kommunulækna, sum enn tá arbeiðir hálva tíð. Norðoyggjar eru eftir fólkagrundarlagnum normeraðar til 4 fulltíðar kommunulæknastórv, so her stendur ikki

væl til. Læknaviðtalurnar verða fyri stóran part mannaðar av skiftandi avloysarum. Hetta er als ikki nøktandi fyri norðoyingar.

Hevur ein tórv á læknahjálpi, er tað sera umráðandi fyri sjúklingin at fáa skjóta og góða hjálpi. Hevur sjúklingurin eina varandi sjúku, krevur tað nóg av sjúklinginum stöðugt at noyðast at greiða frá sínum heilsutrupulleikum kanska enntá á øðrum máli enn sínum móðurmáli. Hetta er stöðan við skiftandi læknum, og drenar sjúklingin fyri óneyðuga orku, samstundis sum kontinuiteturin haltar. Nakað av kontinuitetinum kann tryggjast við ferdari journalskipan, men als ikki alt. Tætt samskipti millum kommunulækna og sjúkling hevur ómetaligan stóran týðning fyri fullgóðari viðgerð. Í samskiptinum verður eitt álit uppbyggt, sum gevur kommunulæknanum betri móguleikar fyri at veita sjúklinginum tí røttu hjálpin, ið ikki altíð fæst við skiftandi læknum.

Tað eru í lötuni hølir til triggir kommunulækna, men hetta er í grundini eitt ov lítið.

Fyri ikki so nógvum árum síðani, so vóru nýggj hølir bygd til kommunulækna. Hetta var skipað soleiðis, at talan var um 4 isoleraðar viðtalur. Hetta er síðani broytt nakað soleiðis, at í dag er 3 læknaviðtalur, meðan hølini hjá 4. kommunulæknanum verða nýtt til sjúkrarøktarfrøðing, kostráðgeva

og økispsykiatri. At fáa hesar sergreinar inn á læknaviðstøðina er sjálvandi eitt framstig, men hetta var ikki ætlanin við hølunum frá fyrstan tíð, men verður brúkt, tí hølini standa tóm. Tá hølini vórðu bygd, var ætlanin at byggja eina heilsumiðstøð við 2 bygningum, har hin bygningurin skuldi rúma ymiskum øðrum fakkbólum innan heilsuøki. Hetta gjørdist tó ongantið veruleiki. Møguleikin til samstarv ímillum kommunulækna í núverandi hølum er avmarkaður orsakað av teimum fysisku karmunum í bygninginum.

Stóri spurningurin er, hvussu vit gera fyri at fáa eina vælvirkandi læknaviðstøð ella kanska heilsumiðstøð her í Klaksvík. Her má eitt sindur av nýhugsan til.

Ein loysn kundi verið, at brúkt ein part av Klaksvíkar sjúkrahúsi til heilsumiðstøð. Her hevði verið rúm fyri fleiri læknum og eisini fleiri øðrum fakkbólum innan heilsuøki. Hetta hevði í sær sjálvum skapt betri umstøður fyri samstarvi og menning innan tað primera heilsuøki. Hevði hetta verið skipað á rættan hátt, so hevði hetta veruliga kunnað verið ein spíri til, at kommunulæknaskipanin við øllum sínum greinum hevði fingið eina nóg stórri tyngd í heilsuskipanini, enn hvat hon hevur í dag.

Hølini hava tó ikki alt at siga. Tað hevur størri týðning at hava vælútbúgvinn fakfólk. Men um

vit vilja hava eina heilsumiðstøð við fleiri ymiskum fakkbólum, so kemur hetta ikki at rúmast í núverandi læknahølum. Ístaðin fyri at byggja nýtt, so kundu partar av Klaksvíkar sjúkrahúsi verið brúktir til hetta endamál.

Rákið innan heilsuøkið hevur seinastu tíðina verið, at fleiri og meiri týðandi partar av tí arbeiði, sum higartil hevur verið miðsavnað á sjúkrahúsum í dag, verður lagt út til ta primerum heilsutænastuna. Eitt gott dømi er viðgerð av diabetes, sum fyri størstan part liggur hjá kommunulæknum í dag. Men umstøðurnar hjá kommunulæknum eru tíverri ofta alt ov vánaligar til at kunna taka sær av tilikum arbeiði.

Um kommunulæknarnir høvdu havt atgongd til nakrar av teimum tænaðum, sum sjúkrahúsið hevur, sum til dømis røntgen og blóðroyndir, so hevði tað verið stórt stig framá fyri bæði lækna og sjúklingar. Alt hevði gingið skjótari, og fólk høvdu tí ikki verið noydd at brúkt fleiri dagar til ymsar kanningar.

Eg haldi eisini, at vit áttu at tikið upp samstarv við grannakommunurnar í Eysturoynni - Eystur kommunu og Fuglafjarðar kommunu - um tað kanska ikki hevði verið eitt hugskot at skipað eina felags heilsumiðstøð fyri alt økið. Hesar kommunur hava somu trupulleikar at dragast við, tá talan er um læknatrot. Við ein-

um íbúgvartali upp ímóti 10.000, so hevði hetta givið nakrar framúr góðar móguleikar at ment kommunulæknaskipanina á heilt annan hátt enn higartil.

Viðvíkjandi Læknavaktini, so hevur verið nakað av ónøgd. Serliga er tað trupulleikin at noyðast at fara við smábørnum á náttartíð til Havnar fyri at fáa hjálpi. Hetta er skiligt, tí at koyra 70-90 km við sjúkum børnum er ikki altíð so stuttligt. Her hugsar eg ikki um álvarsliga sjúku, sum krevur serkøna hjálpi, sum bert kann veitast á Landsjúkrahúsinum, men um øll tey sum ein kommunulækni kann taka sær av. Her hevði borið til at broytt verandi Læknavaktina soleiðis, at tann læknin, sum hevur koyrivakt eystanfyrir, hevði móguleika at kanna og viðgjørt hesar sjúklingar í læknaviðtaluni á Klaksvíkar sjúkrahúsi. Hetta hevði ikki kravt nakra størri broyting og letur seg væl gera innan núverandi skipan.

Henda nýggja kommunulæknaskipanin við betri arbeiðsumstøðum og kveikjandi fakligum umhvørvi hevði heilt víst gjørt tað meira áhugavert hjá læknum at komið til norðurøkið. Hetta vildi ment alt heilsuøkið og tryggja borgarunum heilsugóðar umstøður. Hetta er nakað, sum eg vil arbeiða hart fyri, um eg verði vald í býráðið hin 8. november.

Gott val!

Vinna og útbúgving – lið um lið á Vestaru bryggju

Høgna Joensen

Hugskotið at brúka Sjóvinnuhúsið sum fróðskaparsetur og Venjingarskúlan til lestraríbúðir er frálíkt – geníalt. Land og kommuna spara hundadølt milliónir. Og vit fáa ein útbúgvingardepil lið um lið við eitt livandi og fjølbroytt vinnulív á Vestaru bryggju.

Fortreytin fyri vælfæðarsamfelagnum er ein góður búskapur. Grundvøllurin undir einum góðum

búskapi er eitt vælvirkandi og nútímans vinnulív. Men fortreytin fyri framburði og einum framkomnum samfelagi er útbúgving. Bæði handverksútbúgvingar og bókligar útbúgvingar.

Onkur heldur, at tað stóra vinnulívið, eitt nú skipasmiðjan, skal ikki vera í Havnini. Hesum sjónarmiði taki eg ikki undir við. Vit skulu í høvuðsstaðnum eisini hava stór, góð og sterk vinnuvirki. Á hesum øki skal kommunan ganga á odda at skapa framleiðsluvinnuni í Havn góðar umstøður.

Havnin er og hevur altíð verið ein

miðdepil fyri útbúgving og ungdomi. Og tað skal hon eisini vera í komandi tíðum. Tí er neyðugt at gera stórar íløgur í høvuðsstaðnum, skulu enn fleiri føroyingar hava móguleika at nema sær hægri útbúgving í Føroyum.

Ætlanir hava verið um at byggja ein nýtt fróðskaparsetur á Frælsinum. Tað hevur ljóðað, at kostnaðurin fyri eitt slíkt er omanfyrir 500 mió.kr. Hesum verður neyvnan ráð til í bræði. Tí er hugskotið at nýta Sjóvinnuhúsið sum fróðskaparsetur frálíkt.

Tórshavnar Havn og havna-

nevndin fáa loyst ein trupulleika, nú handils- og vinnufyrirøkur við tilknýti til sjóvinnuna ikki standa í bíðirøð at sleppa inn í gomlu Saltsøluna og Tunnavirkið. Um Sjóvinnuhúsið kann tillagast fyri einar 30 mió. kr., er talan um eina stóra sparing fyri landið. Kann Tórshavnar Havn – ella annar eigari – leiga húsið til Setrið fyri einar 7-8 mió. árliga, hvílið íløgan í sær sjálvum. Sjóvinnuhúsið er 7000 fermetrar, so hølistørvin verður nøktaður mong ár fram í tíðina.

Sagt er, at eini 75 til 100 íbúðir til ung í útbúgving kunnu gerast

á Venjingarskúlanum. Verður sama modell nýtt, sum Tórshavnar kommuna og Bústaðir hava gjørt í sambandi við Kommunuskúlan, kann eitt stórt tal av íbúðum verða tøkt um nøkur ár.

Hetta er ein ætlan, ið eg taki fult undir við og vil virka fyri, um tit vísa mær álit á valdegnum tann 8. november.

Set X við Høgna Joensen
Valevni á lista C

Klippikort til eldri sum fáa heimarøkt

Bjørghild Djurhuus

býráðslimur

Hálvan tíma eyka um vikuna, hevði verði ein góð tænasta at veitt okkara eldru borgarum í Tórshavnar Kommunu.

Í Danmark hevur seinastu árin verði móguleiki hjá eldri borgarum, at fáa eyka vitjanir frá heimatænastuni. Henda skipanin

snýr seg í stuttum um, at borgarin fær eina eyka vitjan, hálvan tíma um vikuna, útyvir vanligu heimahjálpstørvin. Borgarin velur sjálvur hvat hesar vitjanir skulu brúkast til, og nær tær skulu verða. Hvør vitjan telur ½ tíma, og er tað eisini móguleiki fyri at samla sær saman tímar, soleiðis at tú til dømis kann fáa tveir tímar eyka hjálpi/tænastu fjórðu hvørja viku, í staðin fyri hálvan tíma um vikuna.

Í Keypmannahavn vóru tað 97

% av borgarum, sum høvdu henda móguleikan, og tóku av tilboðnum. Tey vóru so sera væl nøgd og fegin um hesa klippikort skipan.

Hetta eru borgarar við skerdum fôrleika, sum fáa heimahjálpi fleiri ferðir um vikuna.

Henda skipanin er somuleiðis við til at hækka um lívsgóðskuna – til dømis við nýggjum samskipti, og upplivingum, sum tey sakna og ikki hava móguleika fyri í gerendisdegnum.

Royndirnar úr Danmark vísa, at tey flestu vilja sleppa út til eitt-hvørt, til dømis at vitja avvarðandi í kirkjugarðinum, á kafé, at keypa, ein gongutúr, baka eina køku, eitt gott práti, ella okkurt heilt annað.

Hugsast kann eisini, at tilboðið seinni kann víðkast til, at eisini bjóða røktarheimsborgarum hesa tænastu, og hví ikki, eisini heimabúgvandi eldri, sum ikki fáa heimahjálpi og njóta gott av sama tilboði.

Eina slíka verkætlan sum

hesa vil eg raðfesta at sett í verk í Tórshavnar kommunu um eg blívi vald í býráði tann 8. november.

Somuleiðis meti eg, at verkætlanir sum henda júst er í tráð við visjónina hjá Tórshavnar Kommunu, virkin og vakn – alt lívið.

Tann aldrandi borgarin í Tórshavnar Kommunu kann fáa eina enn betur tænastu, okkurt at síggja fram til og gleða seg til, og ikki minst størri lívsgleði.